

ΤΑΞΗ: Β' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΑΡΧΑΙΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 10 Ιανουαρίου 2026

Διάρκεια Εξέτασης: 2 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

Α. ΔΙΑΔΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Ὑπὲρ Μαντιθέου §§4-6

[4] Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατὴρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις. [5] Καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον. [6] Ἐπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐθὲς ἐστίν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. Ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

Α1. α. Να γράψετε τον αριθμό που αντιστοιχεί σε καθεμία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «Σωστό», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «Λάθος», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο (μονάδες 3) και να τεκμηριώσετε κάθε απάντησή σας γράφοντας τις λέξεις/φράσεις του αρχαίου κειμένου που την επιβεβαιώνουν (μονάδες 3):

- Οι διαφωνίες μεταξύ των Τριάκοντα είχαν κορυφωθεί την περίοδο επιστροφής του Μαντίθεου στην Αθήνα αφαιρώντας δικαιώματα ακόμα και από τους συνεργάτες τους.
- Ο Μαντίθεος στον λόγο του αμφισβητεί την εγκυρότητα του σανιδίου.
- Σύμφωνα με τον Μαντίθεο, ο κατάλογος των ιππέων, που παρέδωσαν οι φύλαρχοι με την αποκατάσταση της δημοκρατίας, δεν είναι η πιο αξιόπιστη απόδειξη.

Μονάδες 6

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.ΑΡλ2Α(ε)**

Α1.β. «οὐτ’ ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες»: Σε ποιους αναφέρεται η αντωνυμία ἐκεῖνοι; (μονάδες 2). «Ἐκεῖνος δ’ ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος»: σε ποιον αναφέρεται η αντωνυμία ἐκεῖνος; (μονάδες 2)

(Μονάδες 4)

Μονάδες 10

B1. Γιατί ο Μαντίθεος αναφέρεται με έμφαση στην απουσία του από την Αθήνα κατά το χρονικό διάστημα της κυριαρχίας των Τριάκοντα;

Μονάδες 10

B2. Αξιοποιώντας δημιουργικά το παράλληλο κείμενο και το πρωτότυπο, να σχολιάσετε τις κακουχίες που βίωσαν οι Αθηναίοι πολίτες κατά την περίοδο διακυβέρνησης των Τριάκοντα Τυράννων.

Ξενοφώντος Ἑλληνικά Βιβλ. 2, κεφ. 4, §§13-14

Πριν από τη μάχη που οδήγησε στην ήττα των τριάκοντα και των συμμάχων τους και στη σταδιακή αποκατάσταση της δημοκρατίας στην Αθήνα, ο Ξενοφώντας παραθέτει τον λόγο του Θρασύβουλου, του αρχηγού των δημοκρατικών.

«Θυμηθήτε, πολίτες —κι όσοι δεν το ξέρετε, μάθετέ το— ότι στο δεξιό εκείνων που πλησιάζουν βρίσκονται αυτοί που εδώ και τέσσερις μέρες νικήσατε και πήρατε στο κυνήγι. Στο άκρο αριστερό τους πάλι είναι οι ίδιοι οι Τριάντα —αυτοί που δίχως σε τίποτα νάχουμε φταίξει μας εξόριζαν από την πόλη, μας έδιωχναν από τα σπίτια μας κ' έκαναν προγραφές των αγαπημένων μας. Να όμως που τώρα τους έλαχε κάτι που αυτοί ποτέ δεν περίμεναν, ενώ εμείς πάντα το ευχόμασταν— τους αντικρύζουμε με τα όπλα στα χέρια! Κάποτε μας έπιαναν την ώρα που τρώγαμε, την ώρα που κοιμόμασταν, την ώρα που ήμασταν στην Αγορά· άλλοι εξοριστήκαμε όχι μόνο αναίτια, αλλά δίχως να βρισκόμαστε καν στην πόλη. Γι' αυτό κ' οι θεοί παίρνουν τώρα φανερά το μέρος μας: μέσα στην καλοκαιρία προκαλούνε θύελλα την ώρα που μας συμφέρει· όταν κάνουμε επιχείρηση, λίγοι εμείς εναντίον πολλών εχθρών, θριαμβεύουμε χάρη στην εύνοιά τους.»

Μτφρ. Ρ. Ρούφος

Μονάδες 10

B3. Να συνδέσετε καθεμία από τις φράσεις της στήλης Α με μία φράση της στήλης Β, ώστε να ολοκληρώνεται ορθά το νόημά της.

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α' ΦΑΣΗ

E_3.ΑΡλ2Α(ε)

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Σύμφωνα με το ομηρικό ιδανικό ο ήρωας έπρεπε να διαπρέπει	α. μόνο με πράξεις γενναιότητας στον πόλεμο. β. στην αγορά με τον λόγο και στον πόλεμο με τα ανδραγαθήματα.
2. Στην αποδοκιμασία της ρητορικής από ηθική και παιδαγωγική άποψη κατά τον 4 ^ο αι. π.Χ. σημαντικό ρόλο έπαιξε	α. η κριτική του Πλάτωνα στους διαλόγους του «Γοργίας» και «Φαίδρος». β. ο ορισμός του Γοργία για τη ρητορική ότι είναι «πειθοῦς δημιουργός».
3. Οι συμβουλευτικοί είναι λόγοι που εκφωνούνται στις συνελεύσεις του λαού και	α. αφορούν συμβάντα του παρελθόντος. β. αφορούν μελλοντικές ενέργειες.
4. Οι λογογράφοι στην αρχαία Αθήνα ήταν έμπειροι δικανικοί ρήτορες που	α. εκφωνούσαν τους λόγους για λογαριασμό των πελατών τους. β. που έγραφαν λόγους για να τους απαγγείλουν οι πελάτες τους στο δικαστήριο.
5. Επιδεικτικοί ή πανηγυρικοί λόγοι εκφωνούνταν σε	α. διάφορες εορτές και συγκεντρώσεις. β. όλες τις συνεδριάσεις της Εκκλησίας του Δήμου.

Μονάδες 10

B4. α. Να συμπληρώσετε τα κενά με παράγωγες λέξεις από αυτές που δίνονται στην παρένθεση ώστε να αποδίδεται ορθά το νόημα των προτάσεων.

1. Κάθε του πανεπιστημίου καλείται και μπορεί να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας. (μετέχειν)
2. Ο του λεωφορείου έκανε έλεγχο εισιτηρίων σε όλους τους επιβάτες πριν την αναχώρηση. (αναπράξιν)
3. Το που έλαβε για τα γενέθλιά της είχε μεγάλη συναισθηματική αξία. (μεταδιδόναι)
4. Ο μαθηματικός εξήγησε στους μαθητές ότι ο αριθμός 5 είναι του 20. (καθαίρουμένων)
5. Ο σύμβουλος παρουσίασε το νέο σχέδιο αναβάθμισης της πλατείας. (άποδημούντων)
6. Η φωτιά κατέστρεψε μεγάλο μέρος της των κατοίκων του χωριού. (ένεισιν)

(Μονάδες 6)

B4. β. Για καθεμιά από τις δύο παρακάτω λέξεις να γράψετε μία πρόταση ή περίοδο λόγου στα νέα ελληνικά, όπου η ίδια λέξη, στο ίδιο μέρος του λόγου, σε οποιαδήποτε μορφή της (πτώση, αριθμό, γένος, έγκλιση, χρόνο), χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο: *έλεγχος, καταστάσεις*.

(Μονάδες 4)

Μονάδες 10

B. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Λυσίας, Πρὸς Σίμωνα ἀπολογία §§45.4-48

(έκδ. του Albini, U. Φλωρεντία: Sansoni, 1955)

Στον λόγο αυτό ο απολογούμενος ισχυρίζεται ότι σε μία από τις διαμάχες του με τον Σίμωνα για τη διεκδίκηση του Θεοδότου ο Σίμων τραυματίστηκε και γι' αυτό τον έσυρε στο δικαστήριο. Από την πλευρά του ο κατηγορούμενος προσπαθώντας να πείσει τους δικαστές για την αθωότητά του, τους υπενθυμίζει τον πρότερο έντιμο βίο του και ζητά την επιείκειά τους.

Ἐν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ ὕστερον ἦλθε τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους μάχης καὶ τῆς εἰς Κορώνειαν στρατείας, ἐμάχετο τῷ ταξιάρχῳ **Λάχητι** καὶ ἔτυπτεν αὐτόν, καὶ πανστρατιᾷ τῶν πολιτῶν ἐξελθόντων, δόξας ἀκοσμότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος Ἀθηναίων **ὑπὸ τῶν στρατηγῶν** ἐξεκηρύχθη. Ἔχοιμι δ' ἂν καὶ ἄλλα πολλὰ εἰπεῖν περὶ τούτου, ἀλλ' ἐπειδὴ παρ' ὑμῖν οὐ νόμιμόν ἐστιν ἔξω τοῦ πράγματος **λέγειν**, ἐκείνο ἐνθυμεῖσθε· οὗτοι εἰσιν οἱ βία εἰς τὴν ἡμετέραν οἰκίαν εἰσιόντες, οὗτοι οἱ διώκοντες, οὗτοι οἱ βία ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς. Ὡν ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ <με> περιίδητε **ἐκ τῆς πατρίδος** ἀδίκως ἐκπεσόντα, ὑπὲρ ἧς ἐγὼ πολλοὺς **κινδύνους** κεκινδύνευκα καὶ πολλὰς λητουργίας λελητούργηκα, καὶ κακοῦ μὲν αὐτῇ οὐδενὸς αἴτιος γεγένημαι, οὐδὲ **τῶν** ἐμῶν **προγόνων** οὐδεὶς, ἀγαθῶν δὲ πολλῶν· ὥστε δικαίως ἂν ὑφ' ὑμῶν καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἐλεηθείην, οὐ μόνον εἴ τι πάθοιμι ὧν Σίμων βούλεται, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἠναγκάσθην ἐκ τοιούτων πραγμάτων εἰς τοιούτους ἀγῶνας καταστῆναι.

τύπτω: χτυπώ

ἀκοσμότατος: πάρα πολύ απείθαρχος, ανυπότακτος

ἐκκηρύττομαι: εξορίζω με δημόσια προκήρυξη

περιορῶ: επιτρέπω, ανέχομαι, παραβλέπω

ἐκπίπτω: εξορίζομαι

ἡ λητουργία: η λειτουργία, η οικονομική υποχρέωση των πλουσιότερων Αθηναίων προς την πόλη

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- Γ1. Να μεταφράσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: *«὘ν Κορίνθῳ γάρ, ἐπειδὴ ὕστερον ἦλθε ... οὗτοι οἱ βία ἐκ τῆς ὁδοῦ συναρπάζοντες ἡμᾶς.»*

Μονάδες 20

- Γ2. Για ποιους λόγους ο απολογούμενος ζητάει από τους δικαστές να του δείξουν επιείκεια;

Μονάδες 10

- Γ3. α. *«δόξας ἀκοσμότατος εἶναι καὶ πονηρότατος, μόνος Ἀθηναίων ὑπὸ τῶν στρατηγῶν ἐξεκηρύχθη.»*: Να μεταφέρετε τα δύο πρώτα επίθετα στο θηλυκό γένος, το πρώτο στον θετικό και το δεύτερο στον συγκριτικό βαθμό.

(Μονάδες 2)

- Γ3. β. *«Ὡν ὑμεῖς μεμνημένοι τὰ δίκαια ψηφίζεσθε, καὶ μὴ <με> περιύδητε ἐκ τῆς πατρίδος ἀδίκως ἐκπεσόντα»*: Στο συγκεκριμένο απόσπασμα να εντοπίσετε τις τρεις (3) αντωνυμίες, να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος και να γράψετε τη δοτική πληθυντικού αριθμού στο γένος που βρίσκονται.

(Μονάδες 3)

- Γ3. γ. Να επιλέξετε τη σωστή απάντηση από τις παρακάτω:

1. **πραγμάτων**: Η δοτική πληθυντικού αριθμού θα γίνει:

α. πράγματοις β. πράγματι γ. πράγμασι

2. **περιύδητε**: Ο τύπος στο α' ενικό πρόσωπο της οριστικής του ίδιου χρόνου είναι:

α. περιεῖδον β. περιειδόν γ. περίειδον

3. **λέγειν**: ο ίδιος ρηματικός τύπος στον Παρακείμενο είναι:

α. εἰρήκειν β. εἰρηκέναι γ. ἐρεῖν

4. **πάθοιμι**: Ο ίδιος ρηματικός τύπος στον ενεστώτα είναι:

α. πάσχοιμι β. παθαίνοιμι γ. πασχοίμην

5. **δόξας**: Η γενική ενικού αριθμού είναι:

α. δόξαντος β. δόξης γ. δόξασης

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Α΄ ΦΑΣΗ**E_3.ΑΡλ2Α(ε)**

(Μονάδες 5)

Γ4. α. Να προσδιορίσετε την κύρια συντακτική λειτουργία των λέξεων με έντονη γραφή του κειμένου (μονάδες 6) :

Λάχητι: είναι στο

υπό των στρατηγών: είναι στο

λέγειν: είναι στο

ἐκ τῆς πατρίδος: είναι στο

κινδύνους: είναι στο

τῶν προγόνων: είναι στο

Γ4. β. «ὥστε δικαίως ... ἀγῶνας καταστήναι»: Να διακρίνετε ως προς το είδος τους τις προτάσεις της ημιπερίόδου (κύριες-δευτερεύουσες, είδος δευτερευουσών) (μονάδες 4).

Μονάδες 10

Η άσκηση Α1.α έχει αντληθεί από το θέμα 18905 της Τράπεζας Θεμάτων. Το παράλληλο κείμενο έχει αντληθεί από το θέμα 15918 της Τράπεζας Θεμάτων. Η άσκηση Β3 έχει αντληθεί από το θέμα 20134 της Τράπεζας Θεμάτων. Το αδίδακτο κείμενο και οι ασκήσεις Γ4.α, Γ4.β. έχουν αντληθεί από το θέμα 15918 της Τράπεζας Θεμάτων.